

ENWEGHỊ OBIEKELE NKE ỤMỤ ISRAEL

Ọnu-ọgugu 11:1-35; Abù Ọma 78:17-41

IHEOMUMU 99 – Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “Mgbe Nwa nke madu gābia, Ọ gāhu okwukwe n'elu-uwa?” (Luk 18:8).

Nri Ndị Mmụọzi

Ụmụ Israel amawo ụlọikwu ha wee nọ ihe ra ka otù arọ n'akụkụ Ugwu Sainai, ọ bụ kwa n'oge a ka Chineke nyere Moses Iwu ahụ, ha alụzuwo kwa Ụlọikwu ahụ. Nime oge ahụ niile, Chineke eziteworo ha manna ka ha rie. Ụtụtụ ọ bụla – ewezuga n'ubochi izuike – mgbe igirigi nke dīkwasi n'ala rigoro, ala gaejuputa ná nri ahụ nke sitere n'Eluigwe. Nri dī mma ka ọbụ -- onye ahụ nke dere Abù Ọma ahụ kpọrọ ya “nri ndi muo-ozī” -- ọ naenyezu kwa ihe niile dī mkpà ka arụ ha dī mma ma sie kwa ike. Náagbanyeghi nke a ụmụ Israel naakpọ ya “achicha nka dī mfe.”

Ụmụ Israel gaanwuworị ná agụ nime ọzara ma ọ bụrụ na Chineke arọputaraghi ha nri. N'ihī otú manna ahụ si dī, ọ dighi onye ọ bụla puru ikwu na ọ dī n'ebe ahụ dika ihe ndaba. Ha naachikota ya gwee kwa ya ka ọ bụrụ nri, ghée kwa ya eghé n'ite oku, (maobu n'ebe imi achicha); ma ndi ahụ foduru n'ala náagbaze mgbe anyanwu naamukwasị ha, ọ bụ ezie na okpomoku nke anyanwu ahụ akarighi ite oku ahụ eji ghée ya dika achicha. Otú aka ahụ kwa, Chineke gwara ha ka ha chikota náání nke gaezuru ha n'otú ubochi. Ọ bụrụ na ọ fodu rue echi ya, ọ gaagba ikpuru, náesi kwa isi. Ma otú ọ dī, n'ubochi ahụ nke náeso ubochi izuike ha naachikota okpuku abuo maka ubochi abuo, ma ọ dighi emebi maoli. N'ezio kwu ọ bụ nri sitere n'Eluigwe, nke Chineke naenye ha kwa ubochi dika otú o si dī ha mkpà.

Chineke enyewo kwa ha mmiri site na nkume mgbe akpiri ikponku gaemekpawo hà ri aru n'ihī enweghi mmiri. N'oge ọzọ emere mmiri náelu ilu ka ọ dī uto ka ha wee ñu. Ihe ndia niile ka Chineke naemere Ụmụ Israel site n'ubochi rue n'ubochi. Ndu ha kwa ubochi bụ ọlụ ebube, nke náegosi na ha bụ ụmụ nke Chineke, na ọ bụ Ya onweYa naelekota ha. Ma n'ihē ndia niile ha naatamụ ntamụ megide Chineke!

Inwe Ojujuafo

Ọ bụrụ na mmadu bụ onye ntamù, ọ naachoputa ihe ọ gaeji tamù ntamù náagbanyeghi otú ihe si agara ya nkeoma. Chineke naachọ ka ndi nke Ya nwee afọ ojuju nime ihe niile nke Ọ naenye ha. Ọ naahuzu ihe niile náakpá anyi ma kwee kwa mkwà inyezu anyi ihe niile ọ bụla náakpá anyi dika àkú Ya n'ebube si dī (Ndị Filipai 4:19). “Nsopuru-Chineke, ya na inwezu ihe nile di nkpà, bu uzọ irita uru nke-uku ... Ma ebe ayi nwere ihe-oriri na ihe igbokwasị n'aru, afọ gēju ayi n'ihē ndia” (I Timoti 6:6, 8). Nke a bụ ihe Chineke naachọ n'ebe ụmụ Ya nọ. Anyi adighi atamù nye náání anyi onweanyi maobu ndi enyi anyi mgbe anyi naatamù atamù n'ihē nke náabjakute anyi ná ndu, kama anyi naatamù megide Chineke. Obuna mgbe anyi na ekwughị okwu ọ bụla, Chineke naamata ihe niile anyi naechè n'obi anyi. Ma Ya onweya maara ihe O ji jide ha náenyeghi anyi ihe ndi ahụ nke anyi naechè na anyi kwesiri inwe ha. Ọ bụrụ na anyi atamua maka ha, náariọ kwa Onyenweanyi ihe ndi ahụ, Ọ gaghi enweike iluputa uche Ya nime anyi, ma n'ikpéazụ anyi gaahụ ahuhu nke ikpé Ya.

Oku n'Omuma ulokwu

Anyi gaahụ ihe dakwasiri Ụmụ Isreal mgbe ha tamurù ntamù nime otutu ihe niile nke naakpá ha. Náání ije ubochi atọ ha jeworo site na Sainai, ebe ha zuru ike otú arọ n'ihī nke a ọ kwesibeghi ka ike gwu ha. Ma n'ihē niile ha naatamù ntamù banyere ije ahụ.

Enwere ufodu mmadu ndi soro ndi Israel sitere n'Ijpt, ndia ka akporo igwè ndi gwara ọgwa. Ha abughi ezigbo ndi nke Chineke aropotara, ma ha ebiwo n'etiti ha ihe dī ka otú arọ garaaga wee maa kwa ulọ ikwu ha n'òkèala nke omuma ulokwu ahụ. Ọ dī ka nsogbu nke ugbo a sitere n'etiti ha. Mgbe Chineke nuru ntamù ha, O zitere oku nke rechapurọ otutu mmadu nime ha.

Oku ahụ turu Ụmụ Israel egwù, nke mere na ha gbakuru Moses icho ka enyere ha aka. Moses kpereekpere, ewee wezuga oku ahụ. Ma nke a abughi ogwugwu nke ntamù ahụ. Ha yiri ufodu mmadu ndi náekpeekpere mgbe àmumà gburu. Ha náatù egwù na àmumà nwereike imakwasị ha ma gbue ha; ma ngwangwa nsogbu ahụ gabigara, ha ewee gaa kwa n'iru ime mmehie. Ndi ahụ nke náechègharighi ugbo a agaghị enwe kwa ohere mgbe Jisọs gaabia ikpé ikpé, ma ha ganata ahuhu nke oku irechapu ha dika ndia -- n'iru ime mmehie. Ndi ahụ nke náechègharighi ugbo a agaghị enwe kwa ohere mgbe Jisọs gaabia ikpé ikpé, ma ha gaanata ahuhu nke oku irechapu ha dika ndia -- náání na nke a gaabụ oku ebighiebi.

Ntamù Atamurù n'ihī Anụ

Ọzọ kwa igwè ndi ahụ gwara ọgwa chorọ ihe ahụ nke Chineke náenyebeghi ha, Ụmụ Israel wee nweta mmuọ nke ntamù ọzọ kwa, ha wee kwaa ákwá n'ihī anụ. Ha wee cheta azu nke ha naeri n'Ijpt; cucumba, onions na galik. Ọ bụ

náání otù arọ site na mgbe ha gbapuru n'aka ndi ahụ náachị ha n'ihe ike, ma ha echètaghi kwa oge niile ha nọ ná nhuju anya na ipia ha ụtari; ha echètaghi kwa ehie na abali niile nke ha kwara ákwá nke di ilu, wee gwa Onyenweanyi ka o naputa ha site n'ala nke ahụ jogburu onweya. Kama ha gaenwe obi ekele nye Chineke n'ihì nnaputa nke O naputara ha site n'Ijìpt na ihe oriri O nyere ha ka ha rie, ha tamuru ntamu maka anụ.

Mgbe anyi malitere imere onweanyi ebere naatughari kwa uche ihe kpata ndiozo ji enweta ihe nke ndu nke a kari anyi, anyi kwesiri iguko ngozi anyi niile. Anyi gaahu kwa n'ezie na anyi nwere otutu ihe ikele Chineke ekele, na mgbe ahụ ka mmuo nke ntamu ahụ gaagbapu kpamkpam. Onyenweanyi naatu anya na anyi ga naanuri onu mgbe niile na n'ihe niile ibu kwa ndi naenye ekele.

Enweghi Agbamume nke Moses

Otutu oge ka Chineke choro ikpochapu Umụ Israel n'ihì nnupisi ha; ma Moses ejiwo obi ya niile kpeere ha ekpere; ewee mee ka ha diri ndu. Ma n'ikpeazu ike gwukwara Moses maka ntamu ha, wee naaju kwa Chineke ihe mere o ji boo ya ibu nke ibu onyendu nke di otu a ndi naenweghi obiekele. Anyi chetara na ha di ihe ra ka nde mmadu ato, ma Moses naani ya naahu ihe banyere nsogbu ha niile. O dighi uzo o bua nke Umụ Israel ji buru ndi inyeaka ya n'oge ahụ niile nke ha naanogide na ntamu megide Chineke Onye Moses huru n'anya, naerubekwara Ya isi. Ike gwusiri Moses nke ukwu n'olu ahụ nke Chineke nyere ya ilu nke mere na o chorori inwu ugbu a.

O bu ezie na o zighi ezi ka Moses kwue okwu megide okpukpo ahụ di elu nke Chineke kpwooro ya, ma Onyenweanyi amaghi ya ikpe. Otutu oge ka Chineke n'Onweya nwere mkpasu iwe n'ihì nnupisi nke Umụ Israel, ma zube kwa ikpochapu ha.

Ndiokenye Iri Asaa ahụ

Chineke gwara Moses okwu ka o roputa iri ndiokenye asaa ndi sitere n'Umụ Israel inyere ya aka. Mmuo nke Chienke gaabiakwasị ha, ha gaenwe kwa amamihe na nghota ilu otu olu ahụ Moses naalu n'otutu. Ndi Ju kwere na nke a bu mmalite nke Sanahadrin, nke bu ndi otu nke ochichi ha n'oge nke Kraist.

Mgbe ndiokenye ahụ zukotara n'Uloukwuu nzute ahụ ime uche nke Chineke, Mmuo nke Chineke dakwasiri ha, ha wee kwusaa okwu Chineke ma too kwa Onyenweanyi. Lee otu ichota amara n'iru Chineke si di mma kari ihe niile nye ndi niile naeme ihe naato Ya utọ kari onuma nke Chineke idakwasị ndi naatamu ntamu! Moses etufughi ike ya o bua mgbe enyere ndiokenye ahụ otu mmuo ahụ nke di kwa n'aru ya. Amara Chineke bara uba nke mere na o dighi onye puru inata ntakiri n'ihì na enyewo ndiozo. Kama, mgbe onye o bua naekpe ekpere nime obi ya kari, otu a kwa ka o gaenwe Mmuo nke Chineke kari, o ga kwa naagbasa nye ndiozo, nke mere na ha niile ganaeto n'amara.

Mmadu abuo nime ndiokenye ahụ nke Moses roputaworo esoghi rigorue Uloukwuu nzute ahụ ma Mmuo nke Chineke biakwasiri ha ebe ha nọ n'onuma uloukwuu, ha wee bue kwa amuma Joshua naatu egwu na Moses agaghi enwe mmasi na nke a, n'ihì na o gaadi ka agaasi na otitemmanu nke Chineke adighi kwa okéonu ahia. Ma Moses ekwoghi ekworo. O wee si na o gaadi ya nnoo mma ma asi na Mmuo nke Chineke gaabiakwasị ha niile, ha ewee buru ndi kwasiri ekwesị ije ozi nye Onyenweanyi. Ndiozi Chineke adighi ekwo ekworo mgbe Chineke naagozi ndiozo ma atukwasiri ha Mmuo Ya. Aguu ha bu ka mmadu niile were obi ha chuoaja kari ka Chineke wee mee ha niile ezi ndiolu n'ubi nke owuwe ihe ubi Ya.

Ezitere Anụ

Ka Chineke naenye Moses ndumodu roputa iri ndi okenye asaa ahụ inyere ya aka, O kwekwara mkwa inye anu nime omuma uloukwuu ahụ. Chineke meere Moses ebere n'oke mpa ya wee zite inye aka; O nyekwara ndi Israel ahụ naatamu ntamu ihe ha choro, ma ugwo olu ha bu ikpe. O kwere nka izitere ha anu ka ha rie, nke gaeduru ha otu onwa -- o gaadi ukwu nke mere na o gaabu iheotiti nye ha, na o gaesi kwa n'imi ha puta.

O di ka ihe anaapughi ime na Moses nwere mgbagwojuanya ebe anu ra ukwu otu a gaesi puta. O buru na Chineke siri na O gaezite ya, aluwori otutu olu ebube na o kwesiri imata na Chineke puru ime ihe niile. Obuna ndi di ike nke okwukwe naenwe obiabuo ma o buru na ha choro ichéputa otu Chineke si eme roputa Ya. N'ebe Chineke no apuru ime ihe niile ma O choro ka anyi tukwasị Ya obi obuna mgbe o naadi ka o bu na ihe niile naesi ike.

N'oge naadighi anya ifufe wee malite ife, ma igwe nnunu (quail) juputara gburugburu omuma uloukwuu ahụ. Ndi ahụ wee chikota nnunu ndia ubochi abuo na otu abali, ha wee gbasaa ya n'ezi ka o kpoo nku n'ihì ka ha wee nwee anu rue ogologo oge. Ma ikpe Chineke di na nnunu ahụ. Ndi Israel ahụ naenweghi afoguju bu ndi tamukwara ntamu nwuru onwu site n'iheotiti nke Chineke tinyere n'etiti ha. N'ebe ahụ ka elikwara ha. Ha ahukwaghi Ala Mkwà ahụ n'ihì na ha tamuru ntamu megide Chineke.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Ụmụ Israel ha anọwo oge ra añaa site na mgbe ha rapurụ Ijịpt?
2. Gịnị mere ọkụ ji bata n'ókèala nke ọmụma ụlọikwuu ahụ?
3. Òlee ndị bụ igwè ndị ahụ gwaraogwa?
4. Ọ bụ n'ihì gịnị ka ndị Israel ji tamùe ntamù ọzọ?
5. Chineke Ò nyere ha ihe ha chọrọ?
6. Gịnị mere n'ikpéazụ?
7. Gịnị ka Akwụkwọnsọ kwuru banyere inwezu ihe niile dị mkpà (maobụ inwe ojujuafo)?